

A hand holding a blue pen is writing on a document. The document features a line graph with a red line and a blue line. The background is a solid green color with a curved purple border on the right side.

Hyvinvointisuunnitelmasta 2025-2029 nostetut toimenpiteet vuodelle 2027 toteutettavaksi

Esitys hyvinvointijaokselta
kunnanhallitukselle ja edelleen
lautakunnille talousarviosuunnittelussa
huomioitavaksi

SIILINJÄRVI

Ohje suunnitelmataulukon tulkintaan

Sarake "Toteutus"

Hyvinvointisuunnitelmaan sisältyy enemmän toimenpiteitä kuin mitä voidaan tarkoituksenmukaisesti nostaa yhden talousarviovuoden painopisteiksi. Tämän vuoksi toimenpiteet luokitellaan neljään koriin niiden toteutusvalmiuden, resursointitarpeen ja rahoitusmahdollisuuksien perusteella.

Korit:

1. Nostetaan TA 2027 -painopisteeksi

Tähän koriin sijoitetaan toimenpiteet, joiden arvioidaan olevan realistisesti toteutettavissa vuonna 2027. Toimenpiteille määritellään talousarvioon tavoitteet, mittarit ja vastuutahot, ja niiden toteutumista seurataan osana talousarvion seurantaa.

2. Toteutetaan osana normaalia toimintaa, ei omaksi TA-tavoitteeksi

Tähän koriin sijoitetaan toimenpiteet, joita voidaan edistää olemassa olevilla resursseilla ja osana palvelualueiden normaalia toimintaa. Toimenpiteet tukevat hyvinvointisuunnitelman tavoitteita, mutta niiden nostaminen erillisiksi talousarviotavoitteiksi ei ole tarpeen.

3. Valmistellaan tai pilotoidaan, mutta ei vielä laajaan toimeenpanoon

Tähän koriin sijoitetaan toimenpiteet, joiden toteuttaminen edellyttää lisäselvityksiä, toimintamallien kehittämistä, yhteistyökumppaneiden sitouttamista tai pilotointia ennen laajempaa käyttöönottoa. Tavoitteena on luoda edellytykset mahdolliselle myöhemmälle toteutukselle ja arvioida toimenpiteen toimivuutta sekä vaikuttavuutta.

4. Siirretään myöhempään vuoteen tai edellyttää erillisrahoitusta

Tähän koriin sijoitetaan toimenpiteet, joiden toteuttaminen ei ole mahdollista suunnittelukaudella käytettävissä olevilla resursseilla tai jotka edellyttävät esimerkiksi hankerahoitusta, valtionavustusta, investointipäätöstä tai muuta erillisrahoitusta. Toimenpiteitä ei poisteta hyvinvointisuunnitelmasta, vaan niiden toteuttamista arvioidaan uudelleen myöhempien talousarviovalmistelujen yhteydessä tai rahoitusmahdollisuuksien muuttuessa.

Sarake "Rahoitus"

Jotta toimenpiteitä voidaan toteuttaa, ne vaativat rahoituksen. Osa toimenpiteistä toteutuu palvelualueilla nykyisillä resursseilla osana normaalia toimintaa, mutta osa tavoitteista vaatii enemmän talouden suunnittelua toteutuakseen. Tämän vuoksi toimenpiteet luokitellaan neljään koriin niiden rahoituslähteen mukaan.

1. Toteutetaan nykyisillä resursseilla

Toimenpide voidaan toteuttaa osana palvelualueiden normaalia toimintaa ilman lisämäärärahaa.

2. Vaatii lisäpanostusta talousarviossa

Toimenpiteen toteuttaminen edellyttää uutta määrärahaa tai resurssien kohdentamista osana talousarviovalmistelua.

3. Vaatii ulkopuolista rahoitusta

Toimenpiteen toteuttaminen edellyttää esimerkiksi valtionavustusta, hankerahoitusta tai muuta ulkopuolista rahoituslähdetä.

4. Valmistellaan tuleville vuosille

Toimenpide on tunnistettu tärkeäksi, mutta sen toteuttaminen edellyttää lisäselvityksiä, valmistelua tai muita edellytyksiä ennen varsinaista käynnistämistä.

Painopistealue: Yhteisöllisyyden ja osallisuuden vahvistaminen

**SYDÄN SEN
sanoo**

SIILINJÄRVI

Tavoite	Toimenpide	Vastuutaho	Toteutus	Rahoitus
Jokaisella kuntalaisella on joku yhteisö johon kuulua	Pyritään ottamaan käyttöön matalan kynnyksen kohtaamispaikka kaiken ikäisille, johon eri tahot voivat tuottaa sisältöä, ja jonne voi tulla viettämään vapaa-aikaa	Elinvoimapalvelut, vapaa-aikapalvelut, tilapalvelut, hyvinvointisuunnittelu	3.	2.
	Etsitään HYTE- palveluohjaukselle matalankynnyksen paikka keskustassa	Hyvinvointisuunnittelu	1.	1.
	Pilotoidaan uusien kuntalaisten illat	Hyvinvointisuunnittelu (koordinoi), sisältö: kaikki palvelualueet	1.	1.
	Yhteisöllisyyttä ja fyysisiä kohtaamisia edistävän toiminnallisuuden kehittäminen kuntasovellukseen	ICT-palvelut, hyvinvointisuunnittelu, viestintä	4.	2. tai 3.
	Vahvistetaan kuntalaisten tietopohjaa osallisuuden mahdollisuuksista, kuten harrastustoiminnasta, kohtaamispaikoista ja vapaaehtoistoiminnasta	Vapaa-aikapalvelut, hyvinvointisuunnittelu	1.	1.
Vapaaehtoistyöllä voi tukea omaa ja muiden kuntalaisten hyvinvointia	Vapaaehtoisena toimimisen mahdollisuudet Siilinjärvellä: toimintamallin yhteiskehittäminen järjestöjen kanssa	Vapaa-aikatoimi, hallinto ja kehittäminen	3.	1.
	Toimintaan osallistuneiden vapaaehtoisten huomioiminen/kiittäminen		3.	1.
	Vertaisohjaajatoiminnan aktivointi		3.	1.
Kulttuuri yhteisöllisyyden ja osallisuuden vahvistajana	Kulttuuriluotsitoiminnan vakiinnuttaminen; Kulttuurisen etsivän vanhustyön hankkeen toiminnan mahdollistaminen laadukkaasti ja vakiinnuttaminen hankeajan jälkeen	Kulttuuritoimi	2.	1.
Ilmiötiedon hyödyntäminen hyvinvoinnin edistämisessä	Kehitetään toimintatapa systemaattiselle ilmiötiedonkeruulle ja sen hyödyntämiselle monialaisesti. Pilotiksi valitaan nuoret ja ilmiötietoa kerätään nuorten parissa toimivilta asiantuntijoilta	Nuorisopalvelut	3.	1.

Toteutus

1. Nostetaan TA 2027 -painopisteeksi
2. Toteutetaan osana normaalia toimintaa, ei omaksi TA-tavoitteeksi
3. Valmistellaan tai pilotoidaan, mutta ei vielä laajaan toimeenpanoon
4. Siirretään myöhempään vuoteen tai edellyttää erillisrahoitusta

Rahoitus

1. Toteutetaan nykyisillä resursseilla
2. Vaatii lisäpanostusta talousarviossa
3. Vaatii ulkopuolista rahoitusta
4. Valmistellaan tuleville vuosille

Tavoite	Toimenpide	Vastuutaho	Toteutus	Rahoitus
Digisyrjäytymisen ehkäiseminen	Pilotoidaan ikäihmisten digilaitelainaamoa kirjaston ja järjestöjen yhteistyönä	Kirjasto, järjestöt, hyvinvointisuun-nittelu	1.	3.
	Järjestetään digikahviloita, joissa voi ryhmässä tutustua erilaisiin hyvinvointia edistäviin digitaalisiin palveluihin			
	Kansalaisopisto tarjoaa opintosetelirahoituksella kurssimaksutta digikursseja eläkeläisille ja työttömille	kansalaisopisto	2.	3.
Kaikki kuntalaiset voivat vaikuttaa	Palvelualueet hyödyntävät vaikuttamistoimielimiä vaikuttamisen ja osallistumisen kanavana	Kaikki palvelualueet	2.	1.
	Testataan ja pilotoidaan uusia vaikuttamisen muotoja ja tehdään niistä osallistamisen opas kunnan henkilöstölle		3.	1.
	Viestitään osallisuuden vaikuttavuudesta osallistamisen jälkeen		2.	1.
	Järjestetään lasten vaalit kuntavaalien ja eduskuntavaalien yhteydessä	Hallinto ja kehittäminen, kulttuuritoimi	1.	2.
	Kootaan yrityksistä, kuntalaisista ja muista sidosryhmistä koostuva ilmastotyöryhmä.		1.	1.
Päätösten vaikutusten ennakkoarviointi (EVA) on aktiivinen osa päätöksentekoa	Kartoitetaan toimenpiteitä, joilla EVA:sta tulee poliittisille päättäjille konkreettinen työkalu päätöksenteon tueksi.	Kaikki palvelualueet	2.	1.
	EVA-prosesseissa kunnan viranhaltijoiden osaaminen otetaan laajemmin käyttöön		2.	1.
	EVA-prosesseissa kuntalaisia osallistetaan aiempaa useammin		2.	1.

Toteutus

1. Nostetaan TA 2027 -painopisteeksi
2. Toteutetaan osana normaalia toimintaa, ei omaksi TA-tavoitteeksi
3. Valmistellaan tai pilotoidaan, mutta ei vielä laajaan toimeenpanoon
4. Siirretään myöhempään vuoteen tai edellyttää erillirahoitusta

Rahoitus

1. Toteutetaan nykyisillä resursseilla
2. Vaatii lisäpanostusta talousarviossa
3. Vaatii ulkopuolista rahoitusta
4. Valmistellaan tuleville vuosille

Painopistealue: Unen, ravitsemuksen ja liikunnan vahvistaminen kaikissa ikäryhmissä

Tavoite	Toimenpide	Vastuutaho	Toteutu	Rahoitus
Lisätään liikuntaa kaikkien ikäryhmien arkeen	Kampanjat koulumatkojen ja harrastusmatkojen liikkumisesta kävellen tai pyörällä Turvalliset treenimatkat hankkeen materiaaleja hyödyntäen. Yhteistyö seurojen ja yhdistysten kanssa	Sivistyspalvelut/Liikuntatoimi	2.	1.
	Maksuttomien liikuntaharrastusten tarjoaminen lapsille ja nuorille yhteistyössä järjestöjen, seurojen ja yritysten kanssa		2.	2.
	Kannustetaan työmatkapyöräilyyn ja -kävelyyn sekä muuhun arkiliikuntaan (mm. viestintä, kampanjat, tapahtumat)		2.	1.
	Ikäihmisten päiväliikuntaryhmien lisääminen (tilat!)	Liikuntatoimi/ Kansalaisopisto/ Tekniset palvelut	2.	1.
Tuetaan omatoimiseen ravitsemustottumusten muuttamiseen terveyttä edistäviksi (nuoret aikuiset,	Ohjataan kuntalaisia käyttämään Ravitsemusnavigaattoria ja Ravitsemuspolkua auttamaan omatoimisessa muutosten tekemisessä	Hyvinvointisuunnittelu ja liikuntaneuvonta	1.	1.
	Seurataan kuntalaisten ravitsemustilaa Ravitsemusnavigaattorista saatavan datan avulla ja tehdään kehittämistoimia sen perusteella (FOODNUTRI-Data-hanke)		1.	1.
Vahvistetaan varhaiskasvatusta	Toteutetaan vakan toiveruokapäivä kerran vuodessa (kuten kouluilla)	Varhaiskasvatus ja ruokapalvelut	4.	1.
	Raitasalaatti tarjolla kaikissa vakan yksiköissä		2.	1.
	Yhteistyön lisääminen ulkopuolisten toimijoiden kuten MTK:n ja Marttojen kanssa		2.	1.
	Ruokakasvatuskoulutuksen mahdollistaminen koko vakan henkilöstölle		2.	1.
	Vahvistetaan ruokapalveluiden osuutta ruokakasvatuksessa: palvelusopimukseen kirjatut toimenpiteet aktiiviseen käyttöön		2.	1.
	Ruokakasvatus systemaattiseksi osaksi varhaiskasvatusryhmien arkea: jokaisessa ryhmässä tehdään jokin ruokakasvatustehtävä vähintään kerran kuussa		2.	1.
Vahvistetaan kouluissa tehtävää ruokakasvatusta	Käynnistetään koulukohtaiset ruokakasvatustyöryhmät kahdella pilottikoululla ja viedään hyvät käytännöt piloteista muille kouluille	Koulut ja ruokapalvelut	1.	1.
Koululounas on päivitettyjen ravitsemussuosituksen mukainen	Korvataan lihaa kala- ja kasviproteiineilla, suositaan hybridireseptejä.	Ruoka- ja puhtauspalvelut	2.	1.
	Kasvisruokien reseptiikkaa kehitetään jatkuvasti yhteistyössä oppilaiden kanssa.		2.	1.
	Tarjotaan kasvisruokaa vapaasti.		2.	1.
Kuntalaiset tunnistavat unen merkityksen ja saavat tukea arjen valintoihin	Lisätään yleistä tietoisuutta ja valvettavuutta nukkumisen sekä vireystason vaikutuksesta elämänlaatuun sekä henkiseen ja fyysiseen toimintakykyyn viestimällä kunnan kanavissa osana terveyden edistämistä.	Hyvinvointisuunnittelu	2.	1.
	Teemaviikot, luennot tai kampanjat yhteistyössä järjestöjen ja hyvinvointialueen kanssa.		3.	1.

Toteutus

- Nostetaan TA 2027 -painopisteeksi
- Toteutetaan osana normaalia toimintaa, ei omaksi TA-tavoitteeksi
- Valmistellaan tai pilotoidaan, mutta ei vielä laajaan toimeenpanoon
- Siirretään myöhempään vuoteen tai edellyttää erillisrahoitusta

Rahoitus

- Toteutetaan nykyisillä resursseilla
- Vaatii lisäpanostusta talousarviossa
- Vaatii ulkopuolista rahoitusta
- Valmistellaan tuleville vuosille

Painopistealue: Toimivat ja turvalliset arkiympäristöt

**SYDÄN SEN
sanoo**

SIILINJÄRVI

Tavoite	Toimenpide	Vastuutaho	Toteutus	Rahoitus
Kuntalaiset valitsevat aiempaa useammin kestävät liikkumisen kulkutavat (kävely, pyöräily ja joukkoliikenne)	Kehitetään kävely- ja pyöräilyväylien verkostoa kunnassa järjestelmällisesti	Kuntatekniikka	2.	1. ja 3.
	Selvitetään mahdollisuutta aurata tonttiliittymät niiden omakotitalojen kohdalta, joissa asuu toimintakyvyltään heikentyneitä ikäihmisiä (yhteistyö hva:n kanssa)	Kuntatekniikka ja hyvinvointisuunnittelu	3.	1. tai 3.
	Lisätään esteettömiä yhteyksiä joukkoliikenteeseen	Kuntatekniikka	2.	1. ja 3.
	Kannustetaan kuntalaisia joukkoliikenteen käyttäjiksi viestintä- ja lippukampanjoilla.	Hallinto ja kehittäminen	2.	1.
	Tarjotaan riittävän tiheitä vuoroyhteyksiä joukkoliikenteen houkuttelevuuden lisäämiseksi	Hallinto ja kehittäminen	2.	2.
	Matkaketjuja sujuvoitetaan liityntäpysäköintiä kehittämällä	Hallinto ja kehittäminen + Kuntatekniikka	2.	1. ja 3.
	Mahdollistetaan pyöräpysäköinti bussipysäkeille ja muihin liikenteen solmukohtiin	Hallinto ja kehittäminen + Kuntatekniikka	2.	1. ja 3.
Kuntalaisilla on 72 h kotivara	Viestitään kotivarasta kunnan kanavissa.	Ympäristöterveys	2.	1.
Kuntalaisten varautumisvalmiuden parantaminen	Yhteistyössä eri toimijoiden kanssa toteutettavat infotilaisuudet, koulutus ja viestintä	Kaikki palvelualueet	2.	1.
Yhteisöllisen opiskeluhuollon vahvistaminen	Turvataitoreppu on aktiivisesti käytössä kaikilla esikouluilla ja peruskouluilla	Opiskeluhuollon ohjausryhmä	2.	1.
	Turvataitoreppumateriaali laajennetaan myös 2. asteelle		2.	1.

Toteutus

1. Nostetaan TA 2027 -painopisteeksi
2. Toteutetaan osana normaalia toimintaa, ei omaksi TA-tavoitteeksi
3. Valmistellaan tai pilotoidaan, mutta ei vielä laajaan toimeenpanoon
4. Siirretään myöhempään vuoteen tai edellyttää erillisrahoitusta

Rahoitus

1. Toteutetaan nykyisillä resursseilla
2. Vaatii lisäpanostusta talousarviossa
3. Vaatii ulkopuolista rahoitusta
4. Valmistellaan tuleville vuosille

Tavoite	Toimenpide	Vastuutaho	Toteutus	Rahoitus
Kunnan tapahtumat ja tilaisuudet ovat turvallisia kaikille iästä, sukupuolesta, vammasta, uskonnosta, etnisestä taustasta, seksuaalisesta suuntautumisesta tai muusta ominaisuudesta riippumatta	Laaditaan turvallisen tilan periaatteet, jotka koskevat kunnassa järjestettäviä tilaisuuksia	Nuorisopalvelut, hyvinvointisuunnittelu	1.	1.
	Turvallisen tilan periaatteisiin sitoutuminen on kunnan avustuksen saannin ehtona		3.	
	Esteettömyys huomioidaan monipuolisesti kunnan tapahtumia suunniteltaessa	Kaikki palvelualueet	2.	1.
Liikenneturvallisuus paranee; erityisesti 15-17-vuotiaiden liikenneonnettomuudet vähenevät	Tehdään liikenneturvallisuussuunnitelman mukaiset toimenpiteet	Kuntatekniikka	2.	1.
	Tehdään yhteistyössä Liikenneturvan kanssa nuoriin ja heidän vanhempiansa kohdistuvaa liikennevalistustyötä	Liikenneturvallisuustyöryhmä	2.	1.
Sopeudutaan ja varaudutaan kuntalaisten hyvinvointia uhkaaviin ilmastonmuutoksen vaikutuksiin	Lisätään varjopaikkoja rakennusten pihuille ja julkisille alueille. Huomioidaan erityisesti haavoittuvat ihmisryhmät.	Toimitilapalvelut Kuntatekniikka Kotipolku Oy	2.	1.
	Varmistetaan rakennusten viilentäminen aktiivisten ja passiivisten jäähdytysmenetelmien avulla. Huomioidaan erityisesti haavoittuvat ihmisryhmät.	Kiinteistö Oy Isoharja Kiinteistö Oy Siilinjärven Vapaa-aikakeskus	2.	1. ja 3.

Toteutus

1. Nostetaan TA 2027 -painopisteeksi
2. Toteutetaan osana normaalia toimintaa, ei omaksi TA-tavoitteeksi
3. Valmistellaan tai pilotoidaan, mutta ei vielä laajaan toimeenpanoon
4. Siirretään myöhempään vuoteen tai edellyttää erillisrahoitusta

Rahoitus

1. Toteutetaan nykyisillä resursseilla
2. Vaatii lisäpanostusta talousarviossa
3. Vaatii ulkopuolista rahoitusta
4. Valmistellaan tuleville vuosille

Tavoite	Toimenpide	Vastuutaho	Toteutus	Rahoitus
Viher- ja virkistysalueita kehitetään asukkaiden ulkoilumahdollisuudet ja luonnon monimuotoisuus huomioiden	Huomioidaan luonnon monimuotoisuus taajamien lähimetsien hoitamisessa ja käytössä	Kuntatekniikka Kaavoitus Liikuntapalvelut	2.	1.
	Parannetaan lähivirkistysalueiden saavutettavuutta (selkeä opastus ja reitit, valaistus sekä levähdyspaikat)		2.	1.
	Muodostetaan viher- ja virkistysalueista yhtenäinen verkosto ulkoilureitit, lähiliikuntapaikat ja leikkialueet huomioiden		2.	1.
	Selvitetään mahdollisuuksia viherkerrointyökalun käyttöönottoon kaavoituksessa ja rakennusvalvonnassa.		2.	1.
	Säilytetään olemassa olevaa ja lisätään kasvillisuutta rakennettuun ympäristöön.		2.	1.
	Varmistetaan viherrakenteen monimuotoisuus mm. kerroksellisuuden ja monilajisuuden avulla.		2.	1.
Elävä ja viihtyisä keskusta	Laaditaan kehittämissuunnitelma, jossa kartoitetaan nykytila sekä laaditaan vuorovaikutteisesti pitkän aikavälin visio elävästä, esteettömästä, vihreämmästä ja vaihteittain toteutuvasta keskustasta	Kaavoitus	2.	1.
	Kohdeavustuksia suunnataan keskustaa elävöittäviin tapahtumiin	Hyvinvointijaos, kulttuuritoimi	2.	2.
Taide osana arkiympäristöjä	Taidehankinnat vakiinnutetaan osaksi uudisrakentamista ja saneerausprojekteja sekä muita rakennettuja ympäristöjä	Tilapalvelut ja kulttuuripalvelut	2.	2.

Toteutus

1. Nostetaan TA 2027 -painopisteeksi
2. Toteutetaan osana normaalia toimintaa, ei omaksi TA-tavoitteeksi
3. Valmistellaan tai pilotoidaan, mutta ei vielä laajaan toimeenpanoon
4. Siirretään myöhempään vuoteen tai edellyttää erillisrahoitusta

Rahoitus

1. Toteutetaan nykyisillä resursseilla
2. Vaatii lisäpanostusta talousarviossa
3. Vaatii ulkopuolista rahoitusta
4. Valmistellaan tuleville vuosille

Painopistealue: Vanhemmuustaitojen tukeminen

SYDÄN SEN
sanoo

SIILINJÄRVI

Tavoite	Toimenpide	Vastuutaho	Toteutus	Rahoitus
Perheohjaajia myös alkuopetukseen	Etsitään aktiivisesti rahoituskanavia perheohjaajatoiminnan käynnistämiseksi myös alkuopetusikäisten lasten perheille	Opetuspalvelut	2.	1.
Perheliikunnan tukeminen	Haetaan aktiivisesti rahoitusta perheliikuntaneuvonnan käynnistämiseksi	Liikuntatoimi	4.	3.
	Ylläpidetään ja kehitetään perheiden yhteiseen liikuntaan kannustavia toimintoja (perheliikuntakerrat, viestintäkampanjat, tapahtumat, jne.)		2.	1.
Vähennetään lasten loma-aikojen yksinäisyyttä (erityisesti 1.-2. luokkalaiset)	Etsitään keinoja yhteistyössä järjestöjen, seurakunnan ja muiden toimijoiden kanssa järjestää loma-aikoina maksutonta tai hyvin edullista toimintaa erityisesti alkuopetusikäisille	Sivistyspalvelut, hyvinvointisuunnittelu	3.	2.
Vanhempien digitaitojen ja digitietoisuuden vahvistaminen	Lapsia koskevat uudet kansalliset digisuositukset julkaistaan 2026. Viestitään suosituksista vanhemmille ja tuetaan vanhempia suositusten käytäntöön viemisessä	Sivistyspalvelut	2.	1.
	Vanhempainiltoja, koulutuksia sekä lyhyempiä tietoisuuksia lasten turvallisesta digilaitteiden ja -digialustojen käytöstä		2.	1.

Toteutus

1. Nostetaan TA 2027 -painopisteeksi
2. Toteutetaan osana normaalia toimintaa, ei omaksi TA-tavoitteeksi
3. Valmistellaan tai pilotoidaan, mutta ei vielä laajaan toimeenpanoon
4. Siirretään myöhempään vuoteen tai edellyttää erillisrahoitusta

Rahoitus

1. Toteutetaan nykyisillä resursseilla
2. Vaatii lisäpanostusta talousarviossa
3. Vaatii ulkopuolista rahoitusta
4. Valmistellaan tuleville vuosille

Muista suunnitelmista nousevia hyvinvoinnin edistämisen toimenpiteitä, jotka nostetaan toimenpiteiksi vuoden 2027 talousarvioon

Suunnitelmaan, johon toimenpide liittyy	Toimenpide	Mittari	Vastuutaho	Toteutus	Rahoitus
Ehkäisevän päihdetyön suunnitelma	Päivitetään suunnitelma	Suunnitelma päivitetty k/e	Ept-koordinaattori	1.	1.
Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma	Päivitetään suunnitelma	Suunnitelma päivitetty k/e	hyvinvointikoordinaattori ja sivistyspalvelut	1.	1.

SIILINJÄRVI

SYDÄN SEN sanoo